

WEDUWE BASTIJNS OVER HET AFSCHIED VAN HAAR MAN

Fons Bastijns was een icoon van Club Brugge. Voetbalde veertien jaar in het shirt van blauw en zwart, 502 wedstrijden om precies te zijn. Won vijf titels, drie bekens en maakte de Europese glorieperiode van Club mee. Maar zelfs monumenten houden niet stand, zeker niet als ze door een meedogenloze ziekte zoals ALS worden gesloopt. Bastijns (61) ging op 15 november veel te vroeg, getuigt zijn weduwe Rita. «Mijn man heeft zijn ziekte moedig gedragen, maar het was vreselijk om hem te zien aftakelen.»

Fons pochte nooit over zijn prestaties met Club Brugge. Hij hield ook geen krantenknipsels bij. Dat deed ik, gelukkig

heenwedstrijd met 3-0 hadden verloren. 'Maak er het beste van voor de supporters', had Ernst Happel hen gevraagd. Niemand van de spelers geloofde er nog in. Het werd 4-0 en dat vond mijn man... fantastisch. Daar was hij enorm trots op. Niet dat hij het me vertelde, maar ik zag het aan hem. Voor anderen was dat misschien niet het hoogtepunt, voor hem wel.»

«Hij pochte nooit over zijn prestaties met Club Brugge. Dat was een afgesloten luik. Fons was er niet triest over dat hij moest stoppen, hij zei er nooit wat van. Mijn man had het liefst dat de mensen hem niet kenden. Hoewel... Op 't laatst knipte ik een artikel uit dat ging over de vloek van de rechtsachter bij Club. De enige die een 'uitmuntend' kreeg was Fons. Ik toonde hem dat in de kliniek, maar hij reageerde er niet op. Zijn broer vertelde me later dat toen hij op visite was, Fons hem de schuif had getoond waar het artikel in stak. Ergens was hij er wel trots op. Maar Fons minimaliseerde altijd zijn prestaties. Hij was zo bescheiden. Heel bescheiden. En dat sierde hem. (pauzeert) Hij heeft ook nooit krantenknipsels bijgehouden. Had ik het niet gedaan, dan was er nu niets van bewaard. Ik heb ooit een wedstrijd van Club in Hamburg op cassette opgenomen. Fons had fan-tás-tisch gespeeld en ik wilde dat bewaren. Tot ik op een dag thuis kwam en mijn man op die bewuste tape een programma aan het opnemen was. Snap je? Hij hechtte daar niet veel belang aan. Waar hij wél aan hield, was aan de truitjes die de spelers wisselden. Die spaarde en koesterde hij allemaal. Die zitten nu in dozen in de kelder. Ik vraag me af wat ik daar allemaal moet mee aanvangen. (slikt) Niets dan herinneringen. Het is toch spijtig dat, zolang er niets aan de hand is, je alles maar normaal vindt. Nu besef ik pas echt wat een dierbaar mens hij was.»

800 doodskartjes

«In al die jaren dat ik mijn man kende, heb ik hem nooit, niet één keer, slecht horen praten over wie dan ook. Happel heeft hem kapitein gemaakt bij Brugge en hij wist wel waarom, omdat hij dat in alle sereniteit klaarspeelde als er wat te zeggen was, zonder ruzie te maken. Iedereen zag hem graag, daar ben ik nu weer van geschrokken. Met de post alleen heb ik 800 doodskartjes gekregen. Die raken me, soms tot tranen toe. Ik kreeg zelfs een kaartje van een man waar ik twee maanden geleden kleding voor mijn man bij kocht en aan wie ik over zijn ziekte had verteld. Mag ik het voorlezen? (haalt brieven leest voor) Ik vond het ook chique dat dokter D'Hooghe zondag, de dag nadat Fons is overleden, voor de wedstrijd tegen Anderlecht een speech gaf en hij het publiek om een applaus vroeg.»

«Fons was een lieve, serene, intelligente en schone man. Voilà. Hij was goed voor zijn kinderen en goed voor zijn vrouw. Kan je beter hebben? (blaast) Weet je, ik kan al bij al goed praten over zijn ziekte omdat ik al langer afscheid had genomen. Niet rechtstreeks, maar in je geest. Hij was zelf ook helder, tot het einde. Het

Het is toch spijtig dat, zolang er niets aan de hand is, je alles maar normaal vindt. Nu besef ik pas echt wat een dierbaar mens hij was

verstand is geen spier, vandaar. De laatste week wist hij dat het gedaan was en heeft hij de strijd opgegeven. (stilt) Fons was gelovig. Hij komt uit een familie waar elke avond de paternoster werd gelezen. En wij zijn ook altijd naar de mis gegaan. Maar toch vond Fons het onrechtvaardig wat hem overkwam. Ik denk dat zijn geloof een deuk heeft gekregen. De Heer slaat niet, maar hij lacht, zegt de pastoor. Daar moet ik nu naar zien, want het zijn altijd de braafsten die het ergst beproefd worden.»

«'Ik zie je graag' was het laatste wat hij schreef»

FONS BASTIJNS
28/1/1947 - 15/11/2008

VALERIE HARDIE

«Ik heb het huis voor mij alleen.» Rita Bastijns doet een poging tot glimlachen, maar in haar blik ligt een onpeilbare tristesse, van een weduwe die na veertig jaar huwelijk haar trouwe partner kwijt is. De tv staat aan, de radio speelt zacht. Voor de stilte, die zo confronterend is, is geen plek. Het bidprentje van haar man Fons is zo al pijnlijk genoeg: 'Je was mijn held waar ik steeds op rekenen kon. Ik zal je missen en nooit vergeten.' Rita steekt een sigaret op, schenkt een glas witte wijn in en aarzelt voor ze

Zodra mijn man wist dat hij ALS had, begon hij er alles over te lezen op het internet. Hij wilde weten wat hem te wachten stond

spreekt. Want hoe vat je zoveel leed in woorden, hoe praat je over een genadeloze ziekte die langzaam maar zeker zijn toelst? «In september 2006 merkte ik dat Fons problemen had om te spreken. We wisten niet wat er aan de hand was. Dokter Michel D'Hooghe raadde ons aan om naar een neuroloog te gaan. Fons legde alle soorten van testen af en de diagnose luidde: motoneuronenziekte. Ik vroeg hem: wat is dat? Maar die dokter durfde het woord ALS (een ongeneeslijke spierziekte) niet uitspreken. Een andere prof zei het later wel: ALS. En dan begint het.»

Rita pauzeert, trekt aan haar sigaret. «Mijn man zag het positief in, ik niet. Toen de prof uitlegde dat de ziekte kan

stabiliseren als het aan één kant van het lichaam blijft, zei Fons direct: bij mij zal het stabiliseren. Maar dat deed het natuurlijk niet. Zodra mijn man wist dat hij ALS had, begon hij er alles over te lezen op het internet. Ik begreep dat niet. Maar hij wilde weten wat hem te wachten stond. Het was vreselijk om hem te zien aftakelen.»

«Mijn man heeft zijn ziekte moedig gedragen. Hij kreeg zo'n speciaal machientje van de ALS-liga, dat zei wat hij typte. Het weinige dat hij schreef, was vaak om te lachen. Fons was zo'n komische man. Ook al besefte hij dat het snel achteruitging. Een jaar geleden maakten we met Jos Volders (een ex-Club-ploegmaat) en zijn vrouw nog een wandeling van vijf kilometer. Zonder stok. Vijf maanden later zat hij in een rolstoel. Dan is hij ook gestopt met naar wedstrijden van Club Brugge te gaan. Tot maart heeft hij dat gedaan. Naar de recepties ging hij niet. Hij kon al meer dan een jaar niet meer praten, wat kon hij daar dan nog doen? (stilt) Een verpleger, die hem 's ochtends waste en 's avonds in bed deed, zei me dat hij het spijtig vond dat hij Fons nooit had horen praten: 'Hoe klonk zijn stem eigenlijk?' Het was bizar om Fons door een machine te horen 'spreken'. Ik vond dat verschrikkelijk voor hem – echt waar. En hij vond dat zelf ook, al gaf hij dat zelf nooit aan.»

Liever kanker

«Mijn man heeft me altijd gespaard. Ik wist dat hij blij was dat ik hem verzorgde en hij schreef hoe formidabel ik wel was, maar ik kon hem niet helpen genezen. Dat is het frustrerende. Je verwacht wel dat hij er op een dag niet meer zal zijn, je houdt er rekening mee, maar als het dan zo ver is, dan... (fluistert) Dat doet heel veel pijn. Nu nog. ALS is de vreselijkste ziekte die er is. Hij zei een keer aan zijn

Het was bizar om Fons door een machine te horen 'spreken'. Ik vond dat verschrikkelijk voor hem. En hij vond dat zelf ook, al gaf hij dat nooit aan

oudste broer: 'Ik had beter kanker gehad, dan konden ze er misschien iets aan doen.' Aan mij zei hij dat niet. Hij wilde me niet kwetsen. Ik heb een paar keer geprobeerd om er met hem over te praten. 'Wat voel je nu?', maar dan kwam er geen antwoord. Zo zat hij in mekaar, gesloten. Ook toen hij al op palliatieve zorgen lag, praatten we urenlang over koetjes en kalfjes. Op een keer gaf ik hem zijn machine en wat kwam er tevoorschijn? 'Ik zie je graag.' Dan breekt je hart. Dat was het laatste wat hij schreef.»

«Gelukkig heeft hij geen pijn geleden. De dokters vreesden dat hij zou stikken, want ook het slikken en ademen werd moeilijker, maar dat is hem godzijdank bespaard gebleven. Ik was daar bang voor als ik hem eten gaf. Want Fons wilde nog proeven en dus mixte ik zijn eten in kleine stukjes, net vogelzaad. Ik had schrik dat hij zich zou verslikken en niet de kracht zou hebben om het eten weer op te hoesten. Maar Fons is vredig gegaan. In zijn slaap. Ik had zijn hand vast toen hij stierf. (veegt traan weg) De eerste dagen dat ik ging slapen zag ik hem elke avond in mijn bed sterven, dat was ver-

schrikkelijk. Echt waar. Ik slaap nu nog slecht, ik word 's nachts vaak wakker en het eerste dat je denkt is dát...» Rita stopt. Kijkt me bedroefd aan. «Zeg, heb je nog niet genoeg?» En kijkt dan verbaasd naar de televisie. «Goh, stond die al heel de tijd aan? En kijk, ik heb het vuur laten uitgaan...»

...

Terwijl ze in de stoof krast, keren we terug naar het verleden. Naar een nog verder verleden, toen Fons Bastijns pas achtien was en alles nog moest beginnen. Rita: «Ik werkte in de Wetstraat, bij een verzekeringsbedrijf, waar veel voetballers zoals Robert Waseige werkten. Wat ik niet wist. Mijn directeur was namelijk de voorzitter van Racing White, wat ik ook niet wist. Fons, die nog naar school ging, kreeg een studentenjob bij mijn baas en zo is alles begonnen. (glimlacht) En dan zeggen dat ik nooit van voetballers wilde weten – maar ja, ik was verliefd en dan neem je dat erbij. Het is me ook nooit zuur opgebroken want mijn man heeft een pracht van een carrière gemaakt. Norberto Höfling nam hem van Racing White mee naar Club Brugge. Voor mijn man het einde van de wereld, want toen liep de E40 nog niet tot in Brugge. Als hij naar zijn ouders in Meer ging, moest hij eerst tot in Gent op de grote baan rijden. Dat nam een halve dag in beslag.»

Ipswich

«We zijn getrouwd toen hij 21 was. Vier jaar later kregen we een zoon, Olivier. Ik heb mijn man nooit gelukkiger gezien dan die dag. En twee jaar later volgde onze dochter Ann. Op sportief vlak herinner ik me hoe hij glunderde na de 4-0-zege tegen Ipswich (in de tweede ronde van de Uefabeker in 1975), nadat ze de